

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра філософії та культурології

06-07-254М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного
вивчення навчальної дисципліни

«Соціогуманітарна експертиза та консалтинг»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Соціальний
менеджмент та інформаційна культура» спеціальності 028
«Менеджмент соціокультурної діяльності»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 1 від 24.09.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення навчальної дисципліни «Соціогуманітарна експертиза та консалтинг» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Соціальний менеджмент та інформаційна культура» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». [Електронне видання] / Коберська Т. А. – Рівне : НУВГП, 2024. – 23 с.

Укладач: Коберська Т. А., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та культурології.

Відповідальний за випуск:

завідувач кафедри філософії та культурології, кандидат філософських наук, доцент Шадюк Т. А.

Керівник групи забезпечення спеціальності:

кандидат філософських наук, доцент Шадюк Т. А.

Зміст

Вступ.....	3
1.Методичні рекомендації щодо підготовки семінарських занять.....	5
2. Зміст програми навчальної дисципліни.....	6
3. Плани семінарських занять.....	9
4. Методи оцінювання знань.....	17
5. Методичне забезпечення.....	19
6. Рекомендована література.....	20
7.Інформаційні ресурси.....	23

© Т. А. Коберська, 2024

© НУВГП, 2024

ВСТУП

Дисципліна «Соціогуманітарна експертиза та консалтинг» є ОК циклу фахової підготовки студентів за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ННІ ЕМ.

Програма вивчення навчальної дисципліни складена з урахуванням освітньо-професійних вимог для підготовки магістрів. У циклі гуманітарних дисциплін вона має інтегративну специфіку, оскільки пов'язана з концептуальними стратегіями різних галузей знання, а також з практичними досягненнями сучасного менеджменту, маркетингу, проєктної діяльності та консалтингу.

Актуальність. Навчальна дисципліна «Соціогуманітарна експертиза та консалтинг» формує у студентів фахові знання та професійні компетенції, які є необхідними для ефективного створення й впровадження управлінських продуктів, проведення експертних оцінок та консультативних практик у соціокультурній сфері з урахуванням актуальних потреб сучасності. Соціогуманітарна експертиза може охоплювати широкий спектр тем і запитів, включаючи соціальні програми, освіту, культуру, здоров'я та екологію. Вона є суттєвим інструментом для оцінювання та розробки політик, що здатні позитивно впливати на розвиток суспільства.

Метою курсу є засвоєння теоретичних і практичних знань соціокультурної аналітики, гуманітарної експертизи й консультування у сфері соціального менеджменту та сучасної інформаційної культури.

Основними завданнями дисципліни є дослідження соціокультурних явищ і процесів, вивчення сутності, функцій і методів соціогуманітарної експертизи, формування вміння аналізувати досвід діяльності

соціокультурних інституцій, пошук засобів і шляхів вирішення проблем, управління ризиками в складних умовах сьогодення та надання консалтингових послуг із урахуванням запитів та технологічних тенденцій сучасного суспільства.

Завдання курсу:

- ✓ ознайомлення з теоретичними основами соціальної аналітики, методами проведення експертизи та консалтингу;
- ✓ визначення соціальних функцій і завдань соціогуманітарної експертизи, що забезпечують узгодження інтересів суспільства;
- ✓ формулювання вимог до професійних стандартів та підготовки фахівців у сфері соціокультурної експертизи;
- ✓ вивчення етапів, моделей та методів реалізації соціогуманітарної експертизи, а також практичні інструменти для збору та обробки даних;
- ✓ ознайомлення з інституційно-правовими основами соціогуманітарної експертизи та консалтингу, включаючи правові основи проведення досліджень;
- ✓ вивчення аспектів консультативного менеджменту, управлінських функцій і навичок, необхідних для успішного ведення консалтингового бізнесу.

У результаті опанування дисципліною студент повинен

знати:

- основні поняття та концептуальні підходи пов'язані з соціогуманітарною експертизою та консалтингом; методи, що використовуються для проведення соціальної аналітики, а також інструменти для збору та аналізу даних;
- розуміти функції і завдання експертизи в контексті соціальних, культурних і економічних змін; вимоги до

професійних стандартів і кваліфікацій експертів у цій галузі;

- різні моделі соціогуманітарної експертизи та етапи їх реалізації; основні аспекти правового регулювання діяльності в сфері соціогуманітарної експертизи; реальні приклади успішних консалтингових проєктів та ведення консалтингового бізнесу, а також

ВМІТИ:

- самостійно проводити соціогуманітарну експертизу, формулюючи проблеми дослідження та визначаючи методи; використовувати різноманітні методи збору і обробки даних, включаючи статистичні пакети і онлайн-платформи; оцінювати відповідність діяльності організацій міжнародним і національним стандартам;
- формулювати рекомендації на основі отриманих результатів експертизи; застосовувати правові норми, пов'язані з проведенням соціогуманітарних дослідження; володіти навичками консультативного менеджменту, включаючи стратегічне планування та управління проєктами;
- ефективно комунікувати з різними зацікавленими сторонами, у тому числі з клієнтами та експертами; лотримуватися етичних аспектів проведення соціогуманітарної експертизи та консалтингу.

1. Методичні рекомендації щодо підготовки семінарських занять:

Семінарські заняття виступають практичною формою закріплення теоретичних знань, які студенти отримують на лекціях та під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. На заняттях відбувається обговорення попередньо визначених тем на основі індивідуально виконаних завдань відповідно до запропонованого плану. Для якісної підготовки важливо

оволодіти основними категоріями та теоретичними засадами дисципліни. Ефективна підготовка студента передбачає використання як основної, так і додаткової літератури, тематичних відео, тренінгів та курсів неформальної освіти.

Поглиблене вивчення окремих питань можливе завдяки індивідуально підібраним завданням та проєктним роботам у межах запропонованих тем самостійної роботи. У процесі їх підготовки студенти можуть виявити і розвинути свої аналітичні, креативні, комунікативні, організаторські, управлінські, експертні та консультативні навички, а також здобути нові професійні компетентності у сфері провадження експертної діяльності та консалтингових послуг.

2. Зміст програми навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни для денної/заочної форми навчання

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	Лек. ден/ заоч	Сем ден/ заоч	СРС ден/ заоч	Разом
Змістовний модуль I				
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ПРАКТИКИ СОЦІОГУМАНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ				
Тема 1. Теоретичні основи соціальної аналітики, соціогуманітарної експертизи та консалтингу	2	2/1	7/10	11/11
Тема 2. Соціальні функції та завдання соціогуманітарної експертизи	2/1	2/1	7/10	11/11

Тема 3. Професійні стандарти та підготовка фахівців у соціокультурній експертизі	2/1	2/1	7/10	11/12
Тема 4. Етапи, моделі та методи реалізації соціогуманітарної експертизи	2	2/1	7/10	11/11
Змістовий модуль II				
МЕНЕДЖМЕНТ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
Тема 5. Інституційно-правові засади соціогуманітарної експертизи та консалтингу	2/1	2/1	7/10	11/11
Тема 6. Консультативний менеджмент діяльності консалтингової компанії	2	2/2	7/10	11/12
Тема 7. Соціогуманітарна експертиза та консалтинг: інструменти і практики	2	2/1	7/10	11/11
	2		4/10	6/10
Усього годин	14/ 2	16/ 8	60/ 80	90/ 90

2.1 Теми семінарських занять

№ з/п	Теми	Кількість годин денна	Кількість годин заочна
1.	Концептуальні засади соціальної аналітики, соціогуманітарної експертизи та консалтингу	2	1
2.	Комплексна гуманітарна експертиза як соціальна практика	2	1
3.	Роль професійних стандартів у забезпеченні якості соціокультурної експертизи	2	1

4.	Як перетворити дані на знання: практичний воркшоп з соціальної аналітики та соціогуманітарної експертизи	2	1
5.	Нормативно-правове регулювання консультаційних послуг у соціокультурній сфері	2	1
6.	Консультативний менеджмент діяльності консалтингової компанії	2	1
7.	Практикум. Експертиза та консалтинг: інструменти і практики для ефективного управління соціокультурними проектами	2	1
8.	Результати соціогуманітарної експертизи та специфіка їх використання: культурні та креативні індустрії й підприємництво	2	1
	Разом	16	8

2.2 Самостійна робота студентів денної/заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин ден/заоч
1.	Соціокультурні інновації та їх експертиза. Консультації щодо можливостей фінансування культурних проектів, у тому числі через гранти, спонсорство та краудфандинг.	7/10
2.	Арт-консалтинг. Консультації для митців і художників: допомога в просуванні їхніх робіт, розвитку кар'єри та формуванні бренд-стратегії. Підтримка у плануванні та	7/10

	реалізації виставок, аукціонів та інших заходів.	
3.	Соціогуманітарної експертизи в освітніх проєктах, її значення для реформування системи освіти, оцінювання якості освітніх програм.	7/10
4.	Міжнародний досвід соціогуманітарної експертизи та консалтингу. Міжнародні стандарти та їх адаптація в Україні.	7/10
5.	Аналіз концепції соціальної відповідальності бізнесу, роль консалтингу в її реалізації та оцінці.	7/10
6.	Оцінка соціальних програм: аналіз ефективності державних програм у сфері соціального захисту, соціальної інтеграції та підтримки вразливих груп населення.	7/10
7.	Етика і відповідальність у консалтинговій діяльності. Аналіз випадків конфлікту інтересів і відповідальності перед клієнтами та суспільством.	7/10
8.	Вплив соціальних медіа на консалтингові практики. Аналіз ролі соціальних медіа у формуванні суспільної думки, отриманні даних та реалізації консалтингових проєктів.	11/10
	Разом	60/80

3. Плани семінарських занять ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ПРАКТИКИ СОЦІОГУМАНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Тема 1. Концептуальні засади соціальної аналітики, соціогуманітарної експертизи та консалтингу

Мета заняття: поглибити знання студентів з основ соціальної аналітики та соціогуманітарної експертизи, а

також формувати навички їх практичного застосування в управлінні соціокультурною діяльністю.

Зміст виступів і обговорення

1. Соціальна аналітика: основи, визначення та роль у дослідженні суспільних процесів.
2. Структура соціальної аналітики: соціальні, інформаційні, комунікативні, процесуальні, нормативно-правові аспекти.
3. Соціальна аналітика як інструмент для прогнозування та розуміння суспільних змін: методи та підходи.
4. Аналіз експертизи як соціальної технології.
5. Соціогуманітарна експертиза: концептуальні засади та інституційні складові.
6. Основні цілі, функції та завдання соціогуманітарної експертизи.
7. Взаємозв'язок між соціогуманітарною експертизою та консалтингом. Обговорення ролі експертизи у консалтингових процесах та проектному управлінні.
8. Сучасні тенденції та виклики з якими стикається соціогуманітарна експертиза в Україні.

Практичне завдання: проаналізуйте статтю, визначте ключові ідеї щодо розуміння значення та розвитку соціогуманітарної експертизи в сучасному суспільстві - Фурман А. В., Ребуха Л.З. «Складники і форми методологічної організації комплексної гуманітарної експертизи» <https://core.ac.uk/download/pdf/217452660.pdf>

Тема 2. Комплексна гуманітарна експертиза як соціальна практика

Мета заняття: формувати у студентів розуміння соціальних функцій та завдань соціогуманітарної експертизи, а також розвиток навичок їх застосування у менеджменті соціокультурної діяльності.

Зміст виступів і обговорення

1. Ключові аспекти комплексної гуманітарної експертизи та її значення для соціального, культурного, економічного розвитку.
2. Аналіз видів соціогуманітарної експертизи.
3. Замовник соціокультурної (гуманітарної) експертизи.
4. Критерії класифікації експертизи та основні етапи її проведення.
5. Комплексна гуманітарна експертиза у сфері культури (експертиза культурних ініціатив, програм, проєктів).
6. Комплексна гуманітарна експертиза у сфері освіти (оцінка освітніх програм, методик, вплив нових технологій на навчання).
7. Соціальна експертиза в публічних проєктах та наукових дослідженнях.

Практичне завдання: провести кейс-стаді на основі реального соціокультурного проєкту. Визначити: Які цілі та завдання проєкту? Які види експертизи можуть бути застосовані? Які етапи експертизи необхідно пройти? Які методи збору даних будуть найбільш ефективними? Які результати та рекомендації можуть бути сформульовані на основі проведеної експертизи?

Тема 3. Роль професійних стандартів у забезпеченні якості соціокультурної експертизи

Мета заняття: формування у студентів розуміння важливості професійних стандартів для забезпечення якості соціокультурних експертиз, а також розвиток практичних навичок їх застосування в професійній діяльності.

Зміст виступів і обговорення

1. Стандарти як інструмент забезпечення якості. Поняття професійного стандарту та його значення в соціокультурній діяльності.

2. Розгляд міжнародних, національних та галузевих стандартів у соціокультурній сфері.
3. Поняття "експерт" та характеристики суб'єкта соціокультурної експертизи.
4. Відбір експертів і формування експертних груп. Вимоги до кваліфікації і професійних стандартів.
5. Роль професійних стандартів у формуванні довіри до експертних оцінок.
6. Обговорення важливості професійних стандартів у контексті сучасних соціокультурних викликів.

Практичне завдання: аналіз статті для обговорення: Чудакова В. П. Інтеграційний інструментарій «гуманітарної експертизи і корекції» URL: <http://surl.li/mysant>

Тема 4. Як перетворити дані на знання: практичний воркшоп з соціальної аналітики та соціогуманітарної експертизи

Мета заняття: ознайомлення з поняттями, методами соціальної аналітики та етапами проведення й інструментами комплексної гуманітарної експертизи, а також розвинути навички використання різних методологій дослідження у професійній діяльності.

Зміст виступів і обговорення

1. Міждисциплінарний характер соціокультурної (гуманітарної) експертизи й важливість інтеграції знань для комплексного аналізу.
2. Механізми соціокультурної аналітики та гуманітарної експертизи.
3. Принципи соціокультурної аналітики та гуманітарної експертизи.
4. Етапи проведення та розробка інструментарію дослідження: створення опитувальників, онлайн-платформи, інтерв'ю, фокус-групи, спостереження, статистичний аналіз, тощо.

5. Методи (соціокультурної) гуманітарної експертизи: контент й інтент аналіз, логічний та психологічний аналіз.
6. Методи збору та етичні аспекти проведення соціогуманітарної експертизи (добровільна участь, конфіденційність, інформована згода).
7. Аналіз, інтерпретація, формування висновків, рекомендацій та презентація результатів.

Практичне завдання: обробка реальних даних та створення звіту на основі отриманих результатів; порівняння результатів експертизи, проведеної за допомогою різних методів; групова робота над завданням з аналізу та інтерпретації даних.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕНЕДЖМЕНТ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Нормативно-правове регулювання консультаційних послуг у соціокультурній сфері

Мета заняття: ознайомлення з основними правовими аспектами, що регулюють соціокультурну експертизу та консалтинг, обговорення важливості нормативно-правового регулювання в контексті забезпечення якості консультаційних послуг.

Зміст виступів і обговорення

1. Поняття соціогуманітарної експертизи та консалтингу в законодавстві.
2. Правове поле соціокультурної (гуманітарної) експертизи.
3. Нормативно-правова база регулювання. Ліцензування та сертифікація експертів та консалтингових компаній.

4. Правові аспекти проведення соціогуманітарних досліджень: отримання дозволів на проведення досліджень, захист персональних даних, авторське право на результати дослідження.
5. Правові аспекти укладання договорів на проведення експертизи та консалтингу.
6. Аналіз прикладів проведення громадського моніторингу.

Практичне завдання: розробка моделі договору: методом роботи «малих груп» студенти повинні створити зразок договору на проведення соціокультурної експертизи, включаючи всі правові аспекти, що були обговорені під час семінару (ліцензування, авторське право, захист персональних даних тощо).

Тема 6. Консультативний менеджмент діяльності консалтингової компанії

Мета заняття: формування у студентів розуміння принципів консультативного менеджменту та його ролі в діяльності консалтингових компаній, а також розвиток практичних навичок управління проектами, стратегічного планування та комунікацій в умовах соціокультурних викликів.

Зміст виступів і обговорення

1. Поняття консультативного менеджменту.
2. Класифікаційна ідентифікація консалтингових послуг.
3. Становлення і розвиток управлінського консалтингу.
4. Напрями консультативного менеджменту: менеджмент інновацій, якості, ризиків, персоналу та фінансів.
5. Ключові функції консультативного менеджменту у сфері культури: стратегічне планування, управління проектами, управління командою, клієнтськими відносинами.
6. Комунікації в консалтингу.

7. Зміст та структура підсумкового звіту при консультуванні.

Практичне завдання: специфіка практик соціокультурної аналітики в умовах війни в Україні. Аналіз арт-проектк: нові перспективи арт-терапії в умовах війни.

**Тема 7. Практикум. Експертиза та консалтинг:
інструменти і практики для ефективного управління
соціокультурними проєктами**

Мета заняття: ознайомити із методами, інструментами та практиками експертизи та консалтингу в управлінні соціокультурними проєктами; розвинути навички аналізу та оцінки ефективності соціокультурних проєктів.

Зміст виступів і обговорення

1. Соціокультурна діагностика: класифікація методів аналізу.
2. Оцінка ефективності та результативності консультування: ключові показники.
3. Інструменти аналізу: статистичні пакети, програмне забезпечення для візуалізації даних.
4. Поняття консалтингового процесу, його структура.
5. Види консалтингу.
6. Загальні підходи до маркетингу консалтингових послуг.
7. Специфіка консалтингу в культурних проєктах.
8. Роль арт-консультантів у розвитку культурних ініціатив.
9. Заходи маркетингу по відношенню до різних типів клієнтів. Реклама консалтингових послуг.

Практичне завдання: аналіз успішних прикладів консалтингових проєктів у соціальній, культурній, освітній сфері.

Тема 8. Результати соціогуманітарної експертизи та специфіка їх використання: культурні та креативні індустрії й підприємництво

Мета заняття: означити специфіку використання експертних оцінок у підприємстві сфери культурних і креативних індустрій, аналіз результатів експертизи для поліпшення практик у сфері консалтингу.

Зміст виступів і обговорення

1. Специфіка соціогуманітарної експертизи: креативні індустрії та культурне підприємництво.
2. Проблема забезпечення незаангажованості соціогуманітарної експертизи.
3. Оцінка ефективності та результативності консультування: критерії та методи.
4. Важливість результатів для покращення консалтингових практик сфери культурних та креативних індустрій й підприємництва.
5. Діяльність що впливає на формування суспільної думки та соціальна відповідальність.
6. Інститут тьютерства: як сучасні методи змінюють освітній ландшафт. Аналіз інноваційних методів сучасної освіти.

Практичне завдання. Обговорення: «Що таке якісний звіт та які його характеристики?» підготовка короткого звіту на основі обраних тем з пропозиціями щодо покращення практик у сфері соціокультурної (гуманітарної) експертизи та консалтингу.

Аналіз статті для обговорення: Консалтингові послуги в освіті URL: <http://surl.li/xydpuj>

4. Методи оцінювання знань

Модульна форма контролю включає в себе наступні форми робіт та оціночні бали за їх виконання

№№ з.п	Види навчальної діяльності	Оціночні бали
1.	Доповідь на семінарському занятті	3 б.
2.	Відвідування та активна участь у інтерактивних лекційних заняттях	1 б. за 2 год.
3.	Вирішення тестових завдань	0.5 б. за 1 завд.
4.	Участь у дискусії під час семінарського заняття	2 б.
5.	Постановка проблемних запитань	1 б.
6.	Виконання творчого індивідуального завдання	3б.
7.	Підбірка відеоресурсів та навчальних й ілюстративних відеоматеріалів до тем курсу	3 б. за 1 тему
8.	Участь у конкурсі студентських наукових робіт	10 б.
9.	Участь у олімпіаді або в засіданні круглого столу	3 б.
10.	Підготовка інтелектуального проекту	5 б.
11.	Огляд сучасної літератури та дослідників за темами курсу	2б.за1 тему
13.	Підготовка мультимедійних презентацій, відео- або скрайб-презентації до теми курсу	3 б.
14.	Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції	5 б.
15.	Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції в іншому вузі	6 б.

16.	Призове місце в олімпіаді чи конференції	5 б.
17.	Участь у громадських культурних заходах	3 б.
18.	Участь у роботі студентського наукового гуртка, тренінгу	5 б.
18.	За якісне ставлення до вивчення дисципліни	1– 3 б.

4.1 Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота								Підсумковий екзамен
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100
контроль М1 та М2	28			32				
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
40	7	7	7	7	8	8	8	8
								60

*Підсумковий контроль (екзамен) у тестовій формі складається у ННЦНО через навчальну платформу Moodle за умови скасування модульних контролів МК1 і МК2.

4.2 Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		

35-59	незадовільно можливістю повторного складання	3	не зараховано можливістю повторного складання	3
0-34	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3

5. Методичне забезпечення

Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії НУВГП.

Силабус навчальної дисципліни **06-07-142S** «Соціогуманітарна експертиза та консалтинг» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціальний менеджмент та інформаційна культура» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Рівне. НУВГП. 2024. 15 с.
<http://ep3.nuwm.edu.ua/30646/1/06-07-142S.pdf>

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення навчальної дисципліни **06-07-254M** «Соціогуманітарна експертиза та консалтинг» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціальний менеджмент та інформаційна культура» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». [Електронне видання] / Коберська Т. А. Рівне. НУВГП. 2024. 23 с.
<http://surl.li/zbpuot>

Рекомендована література

Основна:

1. Алькема В. Г., Кириченко О. С., Філатов С. А. Логістичний консалтинг : навчальний посібник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2020. 344 с.
2. Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д. Управлінський консалтинг. К. : Ліра-К, 2019. 336 с.
3. Воронкова В. Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 158 с.
4. Камінська Т. М. Міжнародний бізнес-консалтинг: консп. лек. для студ. магістерського освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнесконсалтинг» фінансово-правового факультету. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 89 с.
5. Кропивна А. В., Бондаренко Г. С., Кропивний В. М. Стандартизація : навчальний посібник / Електронне видання. Кропивницький; ЦНТУ, 2021. 307 с.
6. Ланде Д. В., Фурашев В. М. Інформаційне та соціально-правове моделювання : посібник / за заг. ред. Д. В. Ланде. Київ-Одеса: Фенікс, 2021. 276 с.
7. Попова Н. В. Управлінський консалтинг: навчальний посібник / Н. В.Попова, К. Д. Гурова ; 2-ге вид. Х. : Видавництво «ВДЕЛЕ», 2016. 306 с.
8. Розроблення експертних методик: зміст, структура, оформлення (з урахуванням міжнародних стандартів, прийнятих в Україні): метод. рек. / О. Г. Рувін (голова авт. кол.), 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : КНДІСЕ, 2021. 102 с.

9. Соціальна діагностика, профілактика, експертиза в організаціях : навчально-методичний посібник / упоряд. Парфанович І. І. Тернопіль : Вектор. 2021, 204 с.
10. Соціальна експертиза: теорія і практика / О. В. Сухомлинська, Л. В. Шевченко, О. В. Кузьмігнська та ін. К. : НАПН, України, 2018 240 с. 5.
11. Управлінський консалтинг : підр. / Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д. К. : Ліра-К, 2015, 336 с.
12. Управлінський консалтинг : навч. посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент і бізнес адміністрування» освітньо-кваліфікаційного ступеню магістр / Уклад.: Л. Є. Довгань, І. П. Малик, Н. В. Семенченко, І. М. Крейдич. К. : НТУУ «КПІ», 2017. 198 с.
13. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.

Допоміжна:

1. Бриль М. М., Гайдукевич К. А., Гончарова О. М. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні. Ліра-К, 2022. 556 с.
2. Варенко В. М. Системний аналіз інформаційних процесів: навч. посіб. Київ : Талком, 2019. 208 с.
3. Галасюк В., Гужва І., Серебрянська Д., Іванов Є., Комедно І., Митник О. Креативна економіка: нова економічна епоха ХХІ ст. URL: <http://surl.li/ovqtue>
4. Ковальова В. І., Глебова Н. В. Проектно-орієнтований підхід в системі менеджменту організації. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 2 (35). С. 99–104.
5. Ковальська К. В., Пастушенко Р. М. Тенденції розвитку ринку консалтингових послуг у контексті посткризового

- періоду в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 8. С. 194–200.
6. Козлов В. В., Томашевська Т. В. Проблеми формування системи показників якості інформаційного суспільства. *Статистика України*. 2022. № 3-4. С. 143–155.
 7. Консалтингові послуги в освіті URL: <http://surl.li/xydpuj>
 8. Креативна індустрія України за період повномасштабної війни скоротилася. Укрінформ. (2023) URL: <http://surl.li/pvfzxt>
 9. О'Конор Джозеф. Системне мислення. Пошук неординарних творчих рішень. К. : Наш формат, 2018. 240 с.
 10. Повалій Т. Л., Світайло Н. Д. Івент-менеджмент: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2021. 198 с.
 11. Райт Н. Кризове консультування. Як діяти і що говорити у критичних ситуаціях. *Crisis & trauma counseling. What to do and say when it matters most!* / пер. з англ. Київ: Паливода А. В., 2018. 399 с.
 12. Рейкін В. С., Макара О. В. Консалтинг в Україні: оцінка стану та тенденції розвитку (2020). URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct39-16>
 13. Світайло Н. Д., Повалій Т. Л. Практикум із соціокультурної діяльності. Суми : Сумський державний університет, 2020. 38 с.
 14. Соціальне підприємництво як інструмент відновлення України: *Форум стейкхолдерів розвитку соціального підприємництва*: тези доповідей. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. 198 с.
 15. Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті: мат-ли XIII Міжнар. наук.-практ. конф. фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців. Одеса : ОДАБА. 2022. 197 с.

16. Фурман А. В., Ребуха Л. З. Складники і форми методологічної організації комплексної гуманітарної експертизи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/217452660.pdf>
17. Хижняк Л. М. Інформаційний консалтинг в екологічній сфері: соціальнотехнологічний аспект. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2020. Вип. 87. С. 60–67
18. Чудакова В. П. Інтеграційний інструментарій «гуманітарної експертизи і корекції» (2022). URL: <http://surl.li/mycant>

Інформаційні ресурси

1. Український портал менеджменту. URL: <http://management.com.ua>
2. Український центр культурних досліджень. URL: <http://uccs.org.ua>
3. Безпека інформації. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/Infosecurity/index>
4. Консалтинг в Україні. URL: <https://acf.ua/konsalting>
5. Проблеми і перспективи економіки та управління. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/about>
6. Сучасний захист інформації. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/dataprotect/about>
7. Україна поруч. Проект, присвячений збереженню українського мистецтва й культури. URL: <https://artsandculture.google.com/project/ukraine?hl=uk>
8. Український інформаційний простір. URL: <http://ukrinfospace.knukim.edu.ua/>